

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/13/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721204117
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6721204117.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa L. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa rodičov matky B. De D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXX/XX, XXX XX R., t. č. bytom A. K., L., XXX XX L., V., D. J. 7, Y. R., zastúpená advokátom Mgr. Martinom Hurtajom, so sídlom Štefánikova 15, 949 01 Nitra a otca O. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XX, XXX XX L., t. č. bytom J. XX, XXX XX L., zastúpený Advokátskou kanceláriou Ivan Syrový, s. r. o., so sídlom Kadnárova 83, 831 06 Bratislava, IČO: 47 232 765, v konaní o návrhu matky na udelenie súhlasu s dlhodobým pobytom maloletého dieťaťa v zahraničí a s plnením jeho povinnej školskej dochádzky v zahraničí a o úprave styku o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 10P/50/2021-134 z 20.12.2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozhodujúci podľa § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „zákon o rodine“) o nezhode rodičov o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností udelil matke maloletého súhlas (nahrádzajúc súhlas otca maloletého) na dlhodobý pobyt dieťaťa L. Y. v A. republike na obdobie od vykonateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie do 31.07.2023. Rovnakým časovým úsekom ohraničil súhlas súdu udelený namiesto otca s plnením povinnej školskej dochádzky maloletého L. v zahraničí na konkrétnej základnej škole v aktuálnom bydlisku dieťaťa na ostrove L. a zmenil rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18P/1/2017 v časti týkajúcej sa úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, aj dohodu rodičov maloletého v časti určenia základnej školy, ktorú bude maloletý L. navštevovať. Pokiaľ sa matka domáhala udelenia súhlasu na dlhodobý pobyt maloletého v zahraničí až do ukončenia povinnej školskej dochádzky maloletého, návrh matky zamietol. Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

1.1 Podľa dôvodov rozhodnutia sa matka návrhom zo 17.10.2021 domáhala udelenia súhlasu namiesto otca maloletého s dlhodobým pobytom maloletého v A. republike od vykonateľnosti rozhodnutia súdu do ukončenia povinnej školskej dochádzky maloletého, žiadala zmenu rodičovskej dohody z 05.10.2020 v časti určenia základnej školy maloletého v znení, že namiesto otca udeľuje súd súhlas matke, ktorej bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, aby povinnú školskú dochádzku plnil maloletý na súkromnej základnej škole so sídlom na L. v A.. V súvislosti s pobytom v zahraničí navrhla upraviť styk otca s maloletým novým spôsobom a v nových termínoch návrhom, že dieťa na styk s otcom do Slovenskej republiky privezie, aj ho do A. republiky späť matka odvezie.

1.2 Súd prvej inštancie zistil, že matka spolu s maloletým žije približne dva roky na ostrove L. v A. republike na základe dohody s otcom maloletého, ktorý matke udelil súhlas na vycestovanie maloletého pôvodne od 08.12.2019 do 20.01.2021, ktorý predĺžil až do 15.03.2021 a opätovne udelil

súhlas na vycestovanie na obdobie od 02.04.2021 do 15.06.2021. V rodičovskej dohode z 05.10.2020 (neschválenej súdom) sa rodičia dohodli, že maloletý L. začne plniť povinnú školskú dochádzku v školskom roku 2021/2022 na Slovensku. Matka aj bez súhlasu otca po úspešnom absolvovaní prijímacích skúšok do súkromnej základnej školy na L. zapísala maloletého za účelom plnenia povinnej školskej dochádzky do súkromnej základnej školy na L. a vyučovanie súladné s kmeňovou základnou školou na R. v Slovenskej republike absolvuje maloletý v domácom prostredí za pomoci matky. Otec výber základnej školy v zahraničí nespochybnil, iba tvrdil, že porovnateľným spôsobom má maloletý možnosť vzdelávať sa aj na Slovensku. Pri rozhodovaní o návrhu matky prihladal súd aj na osobné a majetkové pomery rodičov, kde zistil, že matka uzavrela dňa 09.07.2021 v L. manželstvo s holandským štátnym občanom menom C. De D., býva na ostrove L. so svojím manželom a maloletým L. v štvorizbovej vile s vlastnou záhradou, bazénom, v ktorej má maloletý vlastnú izbu s kúpeľňou, stavajú novú vilu blízko školy maloletého, do ktorej by sa mali presťahovať vo februári 2022. Matka podniká na Slovensku vo viacerých oblastiach, zároveň od 15.01.2021 pracuje na pozícii investičnej riaditeľky v spoločnosti so sídlom na L. s nadštandardným príjmom s možnosťou výkonu práce z domu alebo zo zahraničia v rozsahu 120 dní ročne, v inej spoločnosti na pozícii marketingový manažér pracovala od 01.12.2019. Otec maloletého je ženatý, z tohto vzťahu sa mu narodil maloletý syn H., ktorý mal v čase šetrenia ÚPSVaR Bratislava v novembri 2021 dva roky. Otec nie je zamestnaný, má svoju stavebnú firmu, kde si pracovnú dobu určuje sám. Od augusta 2021 býva otec v trojizbovom byte v lukratívnej časti L. po kompletnej rekonštrukcii so svojou manželkou a maloletým synom H..

1.3 K. maloletého L. neboli manželia. O úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu prvýkrát rozhodol Okresný súd Zvolen vo veci sp. zn. 18P/1/2017, kde rozsudkom zo 14. marca 2017 schválil dohodu rodičov o zverení maloletého L. do osobnej starostlivosti matky s tým, že matka bude oprávnená zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok. Otec dieťaťa sa zaviazal platiť na výživu maloletého L. výživné vo výške 100,- € mesačne od 01.03.2017 vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky. Styk bol dohodou rodičov upravený na každý párnny týždeň v roku od piatka 12.00 hod. do nedele 18.00 hod. s tým, že si rodičia budú dieťa odovzdávať v mieste bydliska matky Z. XXX/XX, R.. Otec mal v rozsudku uvedenú adresu L., Y. XX. V konaniach pred Okresným súdom Zvolen sp. zn. 6P/13/2021 a sp. zn. 8P/38/2021 sa snažili rodičia dosiahnuť úpravu výkonu rodičovských práv k maloletému L. neodkladným opatrením, ich návrhu vyhovené nebolo. Dňa 17.09.2021 podal otec na Okresný súd Zvolen návrh na výkon rozhodnutia rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 18P/1/2017-103 zo 14.03.2017, v ktorom požiadala matka o odklad výkonu rozhodnutia do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 10P/50/2021.

1.4 Názor maloletého na predmet sporu zisťoval súd prvej inštancie jeho výsluchom len v prítomnosti zákonnej sudkyne a kolíznej opatrovníčky na pojednávaní dňa 20.12.2021, kde maloletý L. uviedol, že má 6 rokov, prišiel z L., kde býva vo vile vo vlastnej izbe s hračkami, mačkami, bazénom, páči sa mu tam, chodí do druhej triedy v škole, kde sa učí matematiku, futbal, hudbu, domáci jazyk, inak sa učí v angličtine. Na otázku, keby si mohol vybrať, kde chce chodiť do školy uviedol, že na L., kde má kamarátov a sú tam dobrí ľudia. Maloletý L. popísal aktivity, ktoré absolvuje v škole a so svojou matkou a jej manželom na L., kde by chcel aj žiť. S manželom matky si rozumie, dobrý vzťah má aj so svojím otcom, s ktorým strávil aj dovolenku. Nevie si predstaviť, že by zostal žiť na Slovensku iba s ockom, chcel by žiť s mamou na L.. Po výsluchu maloletého kolízny opatrovník vzhľadom na názor dieťaťa a schopnosť matky zabezpečiť v plnom rozsahu osobnostný rozvoj a vzdelávanie maloletého, tiež poskytnúť otcovi možnosť rozšíreného styku s maloletým označil návrh matky za dôvodný.

1.5 Po zistení, že sa rodičia maloletého na podstatnej veci súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností o vystaňovaní maloletého do cudziny a návšteve základnej školy nedohodli, zohľadňujúc podľa § 26 zákona o rodine zmenu pomerov, ktorá od rozchodu rodičov maloletého a nimi uzavretých dohôd o výkone rodičovských práv a povinností nastala, ako aj názor maloletého, udelil matke súhlas namiesto otca s vycestovaním maloletého a plnením povinnej školskej dochádzky v mieste aktuálneho bydliska dieťaťa a vlastným rozhodnutím v súlade s § 25 zákona o rodine upravil aj styk otca s maloletým na každý nepárny rok od 15.12. do 06.01. nasledujúceho roka, každý párnny rok od 10.12. do 17.12., každý rok od 26.02. do 12.03., od 01.05. do 14.05., od 28.06. do 31.07., od 18.10. do 30.10. (pri dátumoch styku, ktoré sa majú uskutočňovať každý rok súd prvej inštancie počnúc dátumom 12.03. omylom doplnil aj rok 2022 - poznámka odvolacieho súdu) s tým, že matka maloletého odovzdá dieťa otcovi v mieste bydliska otca a v určenom čase na ukončenie styku si dieťa v mieste bydliska otca aj prevezme. Okrem osobného styku upravil okresný súd styk otca s maloletým aj formou audiovizuálneho kontaktu na každý týždeň v pondelok a štvrtok v čase od 19.30 hod. do 19.45 hod. stredoindonézskeho času (WITA) bez prítomnosti matky maloletého. Takéto rozhodnutie považoval za súladné s najlepším záujmom maloletého, na ktorý musí súd podľa článku 5 zákona o rodine vždy

prihliadnuť. Za významné súd prvej inštancie považoval, že maloletý už na základe dohody rodičov takmer dva roky žil na ostrove L., adaptoval sa na toto prostredie, ktoré mu je blízke, získal tam zázemie aj v rámci predškolskej prípravy, školy, nadviazal kamarátske vzťahy a venuje sa takým mimoškolským aktivitám, ktoré na území Slovenskej republiky dostupné nie sú. Matka vybrala maloletému školu so zameraním na medzinárodných študentov, kde prebieha vzdelávanie v anglickom jazyku a umožní maloletému uplatniť sa v budúcnosti na rôznych stredných školách. Vzdelávanie v zahraničí nezabráni maloletému pokračovať v štúdiu na Slovensku, keď matka preukázala, že maloletý v zmysle učebných osnov platných v Slovenskej republike sa vzdeláva doma. Styk otca s maloletým upravil na široko práve z dôvodu, aby otec mal možnosť podieľať sa na výchove maloletého a aby každé dva mesiace mal zachovaný osobný kontakt s maloletým po dlhšiu dobu, väčšine približne dvoch týždňov a počas letných prázdnin celý mesiac. V takto poskytnutom čase môže maloletý rozvíjať aj širšie rodinné vzťahy. Súd prvej inštancie vzal do úvahy, že otcovi maloletého v dôsledku vycestovania dieťaťa do zahraničia, resp. plnenia si povinnej školskej dochádzky v zahraničí a úpravou styku nevzniknú žiadne zvýšené finančné náklady, keď všetky uhrádza matka sama, ktorá bude zabezpečovať aj prítomnosť maloletého v určený čas na osobný styk otca s maloletým na Slovensku. Súd tiež zohľadnil, že matka v zahraničí dosahuje nadštandardný príjem, z ktorého je schopná maloletému zabezpečiť životnú úroveň presahujúcu priemernú životnú úroveň na Slovensku. Súd akceptoval výhradu otca, že všeobecne v Indonézii je životný štandard nižší v porovnaní so Slovenskom, čo sa týka vzdelania, zdravotnej starostlivosti, infraštruktúry, bývania a podobne, avšak maloletý nežije v takýchto podmienkach na úrovni bežnej populácie, ale vo všetkých oblastiach nadštandardných. Obmedzenie súhlasu na obdobie do 31.07.2023 odôvodnil súd prvej inštancie tým, že za tento čas sa ukáže, či maloletý nezmení svoj názor po pravidelných návštevách Slovenska, čím je dieťaťu poskytnutá možnosť relevantným spôsobom posúdiť výhody života na L. a na Slovensku, rozvíjať jeho vzťah s otcom a nevlastným súrodencom a počas tohto obdobia bude možné zistiť, či si matka plní svoje povinnosti vo vzťahu k styku maloletého s otcom, keď otec zdôrazňoval a odôvodňoval svoje obavy ohľadne vystaňovania maloletého do A. republiky tým, že Slovensko s touto krajinou nemá uzavretú medzinárodnú dohodu, ktorá by umožňovala výkon súdneho rozhodnutia na tamomšom území a v prípade nespolupráce matky maloletého na dobrovoľnej báze by mal otec značne sťažený prístup k výkonu spravodlivosti vo vzťahu k maloletému.

1.6 Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ustanoveniami § 52, § 57 a § 58 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „C. m. p.“)

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec maloletého s jediným odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok majúci za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke dôvodnosti udelenia súhlasu s pobytom a plnením povinnej školskej dochádzky maloletým v zahraničí, čím došlo k vydaniu rozhodnutia, ktoré nie je v najlepšom záujme maloletého. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie aproboval postup rodiča, ktorý hrubým spôsobom porušil rodičovskú dohodu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Tento postup zo strany Okresného súdu Zvolen je nepochopiteľný, ak ten istý súd dňa 26.08.2021 vydal uznesenie sp. zn. 8P/38/2021, ktorým zamietol návrh matky na vydanie neodkladného opatrenia o nahradení súhlasu otca s vycestovaním maloletého mimo územia Slovenskej republiky, v ktorom Okresný súd Zvolen uviedol, že rovnakým spôsobom ako v cudzine môže dieťa študovať cudzí jazyk aj v škole na Slovensku, rovnako môže športovať a venovať sa matkou spomínaným aktivitám aj na Slovensku. Otec maloletého to považuje za nebezpečný precedens, ktorý môže v obdobných prípadoch motivovať jedného z rodičov takýmto spôsobom zobrať maloletého do zahraničia bez súhlasu druhého rodiča, vytvoriť mu tam také podmienky, že sa bude mať veľmi nadštandardne a zotrvať tak dlhší čas. Ak bude maloleté dieťa viesť takýmto spôsobom luxusný životný štýl a následne bude dotazované, či sa žiada navrátiť do pôvodného života, tak pri maloletých deťoch je zrejmé, že bude často odpovedať, že nie. Z pohľadu maloletého je život na L. splnený sen. To však neznamená, že je to v najlepšom záujme maloletého. Z morálneho hľadiska za neprípustné otec považuje, aby bol týmto spôsobom zvýhodnený rodič, ktorý dopraje maloletému väčší luxus. Súd prvej inštancie nedostatočne vyhodnotil výpoveď 6 ročného dieťaťa. V prípade maloletého v tomto veku by to mal byť práve súd, ktorý vie posúdiť, čo je v najlepšom záujme maloletého.

2.1 Z rodičovských dohôd jednoznačne vyplýva, že nikdy nebolo úmyslom rodičov, aby maloletý začal povinnú školskú dochádzku v A. republike, ale na území Slovenskej republiky, kde mal v školskom roku 2021/2022 nastúpiť na povinnú školskú dochádzku do základnej školy v L. L.. Rodičia sa dohodli aj na absolvovaní prijímacích skúšok na základnú jazykovú školu v L. L.. Otec aj poslednú rodičovskú dohodu, v ktorej udelil matke súhlas s vycestovaním maloletého podpísal v dobrej viere, že pôjde o krátkodobé

obdobie a matka sa s maloletým vráti späť do krajiny tak, aby mohol začať riadne navštevovať prvý ročník. Otec má záujem sa o syna starať aj osobne a nechce stratiť možnosť podieľať sa na jeho výchove. L. nie je krajinou na európskom kontinente, do ktorej sa dá vycestovať kedykoľvek a cesta trvá pár hodín. Ide o štát na druhom konci sveta, s každou návštevou sa spájajú okrem iného aj značné výdavky. Podľa názoru otca môže mať život v A. na maloletého aj viaceré negatívne následky. Nie je pravdou ako uvádza súd, že životné podmienky, v ktorých žije maloletý v A. nie sú na úrovni bežnej populácie, ale že sú vo všetkých oblastiach nadštandardné. Život nie je len o tom, v akej nehnuteľnosti maloletý býva alebo akú školu navštevuje. Infraštruktúru, zdravotnú starostlivosť a ďalšie iné sociálne zariadenia využíva spolu s ostatnou populáciou. Maloletý s matkou bude na L. vnímaný vždy len ako cudzinec. V neposlednom rade si mal súd všimnúť aj náboženské a kultúrne rozdiely medzi krajinami. V provincii L. síce prevažuje hinduizmus nad islamom, ale matka cestuje s maloletým aj do iných provincií, kde pôsobia aj skupiny, ktoré islam praktizujú radikálnejšie. V A. pôsobí teroristická skupina prepojená na islamský štát v A. a R., ktorú Organizácia spojených národov vedie na sankčnom zozname, pretože vykonala viaceré teroristické útoky, posledný dňa 28.03.2021 pred kresťanskou katedrálou.

2.2 Rodičia majú rovnocenné rodičovské práva a povinnosti. Otec má mať rovnakú možnosť podieľať sa na živote a výchove svojho dieťaťa ako matka. Dieťa má právo na starostlivosť obidvoch rodičov. Maloletý L. v súčasnosti viac času trávi s partnerom matky ako so svojim otcom. Vystaňovaním maloletého do cudziny sa stráca aj vzťah maloletého s jeho starými rodičmi a širokou rodinou.

2.3 Otec preto navrhuje, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Zvolen zmenil tak, že návrh matky zamietne v celom rozsahu.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca zdôrazňovala, že otec opakovane udelil matke súhlas na vycestovanie maloletého na L. a vtedy mu islam a hinduizmus nevadili a strach z teroristov neprezentoval. Otec mal možnosť osobne verifikovať životné podmienky syna na L., keď mu zaplatila a uhradila pobyt na L. za týmto účelom. Vtedy sa otec na životné podmienky maloletého na L. nestážoval. Nie je možné porovnávať životné podmienky na L. so zbytkom A., keď na L. žije veľa cudzincov a práve z tohto dôvodu sa tam nachádza a môže užiť aj prestížna súkromná škola. Nejde o nejaký zaostalý ostrov s ryžovými poľami plnými islamistických teroristov bez ciest či zdravotnej starostlivosti. Na L. sa maloletý L. vzdeláva v anglickom jazyku, okrem toho anglický jazyk používa v bežnom živote a takúto možnosť na Slovensku nemá. Maloletý chodil do súkromnej škôlky s anglickým jazykom práve aby sa v tomto jazyku vzdelával a matka chce umožniť synovi pokračovať v tomto vzdelávaní. Po ukončení vzdelávania na L. bude maloletý disponovať plnohodnotným Cambridge certifikátom, ktorý je uznávaný v celom svete a umožní maloletému lepšiu možnosť sa zamestnať na trhu práce tak na Slovensku ako v EÚ. Maloletý absolvoval komisionálne skúšky na Slovensku na čisté jednotky. Je to dôkaz o tom, že matka vzdelávanie maloletého podľa slovenských osnov nezanedbáva. Súd prvej inštancie určil otcovi rozsiahly styk s maloletým takmer dvojnásobný, ako bolo určené v pôvodnom súdnom rozhodnutí. Matka nechápe argumentáciu otca v odvolaní o značných výdavkoch spojených s cestovaním syna k styku, keď sa otec na týchto výdavkoch nijako nepodieľa. Maloletý môže s otcom komunikovať neobmedzene, má k dispozícii mobilný telefón so slovenským telefónnym číslom a napriek vzdialenosti medzi synom a otcom ich vzťah neochladol a otec je informovaný o všetkých veciach týkajúcich sa maloletého aj prostredníctvom reportov matky. Matka pristupuje k realizácii styku otca s dieťaťom zodpovedne, čo sa o prístupe otca povedať nedá. Otec deň nasledujúci potom, ako súd vyniesol rozsudok v tejto veci a čo mu matka syna odovzdala k styku, podal na Okresnom súde Zvolen návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal súd, aby matke a synovi zakázal vycestovať do zahraničia (12P/64/2021), čím ohrozil syna, jeho školskú dochádzku, ktorú syn od 10/2021 plní na L.. Rodičovská dohoda nie je tradičnou zmluvou v zmysle civilného práva. Zákon o rodine v § 26 umožňuje takúto rodičovskú dohodu zmeniť, ak sa menia pomery. Matka tvrdí, že sa zmenili pomery a to najmä na strane maloletého dieťaťa, ktoré chce žiť a chodiť do školy tak ako doteraz na L. a nie na Slovensku. Matka žiada súd o spravodlivé rozhodnutie, aby syn mal čo najskôr zabezpečenú právnu istotu spočívajúcu v kontinuite jeho pobytu a vzdelávania na L., ktorá v spojení s pravidelným a širokým stykom otca so synom vytvára najlepší záujem maloletého.

4. Otec v reakcii na vyjadrenie matky zopakoval výhrady voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie a vyslovil obavy, že vzťahy medzi otcom a maloletým budú viac a viac chabnúť, nakoľko sú od seba vzdialený 11 000 km. Ani rozsiahly styk otca s maloletým v rozsahu 100 dní v roku nezabezpečí to, že čím bude syn starší, tým bude od otca viac a viac vzdialený. Za neprípustné označil, že matkin partner bude s maloletým tráviť viac času než jeho vlastný otec.

5. V podaní zo 7. marca 2022 označila matka domnienky otca, že jeho vzťah bude so synom v dôsledku jeho pobytu v zahraničí chabnúť za klamlivé a súčasne falošné, lebo nevychádzajú zo skutočného stavu veci a ich účelom je iba navodenie dojmu o tom, že vzdialenosť bydlísk musí automaticky viesť k zhoršeniu vzťahov. Práve rozsiahly styk otca so synom je zárukou toho, že sa ich vzťah bude prirodzene rozvíjať. Matka od prvého dňa po vyhlásení rozsudku rešpektuje rozhodnutie súdu. Aj v dobe, keď píše toto vyjadrenie sa maloletý nachádza u otca, keď súd určil styk na obdobie od 26.02. do 12.03. Za samozrejme považuje, že maloletý je viac času s jej manželom ako otcom. Nie je to ale dôsledok pobytu maloletého na L., ale rozpadu vzťahu matky a otca. Strašenie neexistujúcimi teroristami na L., ktorými otec argumentuje od začiatku súdneho konania zrejme už ani z pohľadu otca vo svetle vojny na Ukrajine nebude aktuálne, preto sa k tomuto matka vyjadrovať nebude.

6. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

7. Krajský súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní otca podľa § 34 C. s. p. prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že skutočný stav zistil súd prvej inštancie správne, pre rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie (§ 385 ods. 1 C. s. p.) v celom rozsahu, pretože podľa § 65 a § 66 C. m. p. odvolací súd nie je vo veciach starostlivosti súdu o maloletých viazaný rozsahom odvolania ani odvolacími dôvodmi a po preskúmaní postupu súdu prvej inštancie, obsahu základného spisu a pripojených spisov týkajúcich sa maloletého rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil, i keď sa súd prvej inštancie pri formulovaní výroku o úprave styku otca s maloletým dopustil zrejmej chyby tým, že pri úprave styku na každý rok v tom ktorom časovom úseku pri niektorých dátumoch dopísal rok „2022“, hoci sa tento styk podľa znenia výroku rozhodnutia má uskutočňovať každý rok, teda aj v roku 2023, dokedy súd prvej inštancie udelil matke súhlas na vysťahovanie s maloletým do cudziny. V zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/159/2019 z 26.02.2020 táto zrejma nesprávnosť nebráni meritórnemu prieskumu rozhodnutia súdom vyššej inštancie a aj po rozhodnutí odvolacieho súdu môže Okresný súd Zvolen vydať opravné uznesenie, ktorým III. výrok svojho rozhodnutia opraví.

8. Prvým rozhodnutím súdu vo vzťahu k výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému L. Y. bolo uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 18P/1/2017-16 z 20. januára 2017 o neodkladnom opatrení, ktorým bol maloletý L. Y. zverený na čas do právoplatného rozhodnutia vo veci samej sp. zn. 18P/1/2017 do osobnej starostlivosti matky. Vec sp. zn. 18P/1/2017 iniciovala na Okresnom súde Zvolen 11.01.2017 matka s odôvodnením, že sa v novembri 2016 s otcom maloletého rozišli, dovtedy bývali v spoločnej domácnosti najskôr na R., potom v L. a 8. januára 2017 ju otec dieťaťa „vyhodil“ z bytu v L., kedy sa definitívne so synom odsťahovala na R.. V návrhu na začatie konania matka tvrdila, že otec jej so starostlivosťou o dieťa nepomáha a nadviazal známosť s inou ženou. Rozsudkom č. k. 18P/1/2017-103 zo 14. marca 2017 bola schválená rodičovská dohoda o zverení maloletého Benjamína do osobnej starostlivosti matky, o záväzku otca platiť na výživu maloletého Benjamína od 01.03.2017 výživné vo výške 100,- € mesačne a o styku otca s maloletým na každý párny týždeň v roku od piatka 12.00 hod. do nedele 18.00 hod. s preberaním dieťaťa pred bytom matky prípadne predškolského zariadenia, ktoré dieťa v tom čase navštevovalo a odovzdať dieťa matke pred jej bydliskom. Tento rozsudok neobsahuje odôvodnenie z dôvodu, že sa účastníci konania po vyhlásení rozsudku vzdali práva podať voči nemu odvolanie. Dôvody, pre ktoré bolo potrebné rozhodovať súdom o úprave výkonu rodičovských práv a povinností sú zistiteľné len z obsahu spisu. Už v tomto konaní pri popise osobných a majetkových pomerov matka uvádzala, že maloletý L. od 07.02.2017 nastúpil do súkromných jasiel a navštevuje kurz angličtiny, kde sa platí 10,- € mesačne a hudobnú za 70,- € kvartálne a so synom chodí na plávanie. Maloletý mal v čase rozhodovania súdu vo veci sp. zn. 18P/1/2017 len dva roky a už v tom čase bol matkou smerovaný na aktívne vzdelávanie a športovanie (angličtina, hudba, plávanie). Výživné bolo dohodnuté rodičmi zo strany otca iba na 100,- € mesačne, hoci bol otec vlastníkom viacerých nehnuteľností a obchodnej spoločnosti, keď matka oznámila, že zo svojho príjmu z podnikania je schopná zabezpečiť výživu a výchovu maloletého. Takto určenú sumu výživného platí otec až doposiaľ.

8.1 Dňa 23.03.2021 podal otec dieťaťa na Okresný súd Zvolen návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaze vycestovania matky s maloletým mimo územia Slovenskej republiky, ktorého obsah je veľmi podobný dôvodom odvolania otca proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 10P/50/2021, o ktorom rozhodol Okresný súd Zvolen uznesením z 31.03.2021 tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol z dôvodu, že dňa 26.03.2021 uzavreli rodičia maloletého dohodu, kde otec udelil písomný súhlas matke vycestovať s maloletým dňa 2. apríla 2021 do provincie L., čím sa nezhoda medzi rodičmi vyriešila a neboli splnené podmienky na rozhodnutie súdu neodkladným opatrením.

Taktiež návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručeným S. súdu Zvolen 9. augusta 2021 sa domáhala matka nahradenia súhlasu otca súdom s vycestovaním maloletého mimo územie Slovenskej republiky, v ktorom dôvodila, že spolu so svojim manželom P. chcú žiť dočasne na L., kde sa môže maloletý rozvíjať nielen v znalosti cudzieho jazyka, ale rozširovať si obzory vo všetkých oblastiach, keď na ostrove L. žije 25 % rodín s deťmi z Európy a iných kontinentov, čo u maloletého rozvíja rozmanitosť a pochopenie pre iných. Dôvodila tiež epidemiologickou situáciou odlišnou od situácie v ostatnej časti sveta, ktorá je priaznivá z dôvodu uzavretia ostrova pre turizmus. Z rozhodnutia v tejto veci vydaného 26. augusta 2021, ktorým bol návrh matky na nariadenie neodkladného zamietnutý cituje otec dieťaťa v odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 10P/50/2021 a za nepochopiteľné označuje odlišné rozhodnutie Okresného súdu Zvolen v otázke vycestovania a návštevy základnej školy maloletým oproti uzneseniu z 26.08.2021 v rozsudku z 20.12.2021. Odvolací súd zistil, že vo veci sp. zn. 8P/38/2021 rozhodoval ako zákonný sudca JUDr. Peter Banský bez akéhokoľvek dokazovania a iba posudzujúc podmienky na vydanie neodkladného opatrenia (o ktorých sa vyslovil, že „nie sú splnené“) po oboznámení sa s rodičovskou dohodou uzavretou rodičmi dňa 05.10.2020, kde sa rodičia okrem iného dohodli aj na spôsobe a mieste, kde si bude maloletý L. plniť povinnú školskú dochádzku. Okresný súd vo veci sp. zn. 8P/38/2021 výslovne konštatoval, že matka zmenu pomerov odôvodňujúcich zmenu uzavretej rodičovskej dohody nepopísala. Ďalšie konanie o nariadenie neodkladného opatrenia začalo 22.12.2021 na návrh otca pod sp. zn. 12P/64/2021 potom, ako Okresný súd Zvolen rozhodol vo veci samej sp. zn. 10P/50/2021. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal otec zakázal matke vycestovať s maloletým do zahraničia poukázal otec na iné konania vedené na Okresnom súde Zvolen ohľadne maloletého pod sp. zn. 18P/1/2017 a 8P/38/2021, vôbec však nespomenul rozhodnutie vo veci samej pod sp. zn. 10P/50/2021 vydané 20.12.2021 a o konaní vo veci samej pod sp. zn. 10P/50/2021 sa zákonná sudkyňa JUDr. Jana Kovalčíková dozvedela až z lustrácie konaní vyhotovenej Okresným súdom Zvolen pri nápade veci. Dôvodom zamietnutia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uznesením č. k. 12P/64/2021-29 z 20. januára 2022 bolo zistenie okresného súdu, že sa matka maloletého už v čase rozhodnutia o neodkladnom opatrení nachádzala na ostrove L..

9. Základom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo zistenie, že matka s trvalým bydliskom v Slovenskej republike žije väčšinu roka na ostrove L. so svojim manželom a maloletým L., ktorému vytvorila na ostrove L. také podmienky života a vzdelávania, ktoré sú na prospech maloletému L. a jeho pobyt v zahraničí nemá za následok stratu možnosti otca podieľať sa na výchove a stretávaní sa s maloletým, keď matka maloletého vždy na územie Slovenskej republiky a priamo do bydliska otca dovezie a rozvoj vzťahu otca a dieťaťa podporuje. Otec vyslovuje obavy zo straty vplyvu na maloleté dieťa práve z dôvodu značnej vzdialenosti ich bydlísk, aj keď netvrdí, že by matka rodičovské dohody o úprave styku nerešpektovala. Nesúhlasí s vysťahovaním maloletého na ostrov L. aj pre možnú hrozbu teroristických útokov v A. a odlišný kultúrny a náboženský život v tejto krajine. Zdôrazňuje rovnocennosť rodičovských práv otca a matky, ale návrh na zverenie maloletého do svojej osobnej starostlivosti od roku 2017, kedy sa s matkou rozišiel nepodal, na pojednávaní pred Okresným súdom Zvolen v tejto veci dňa 20.12.2021 iba vyjadril ochotu prevziať maloletého do svojej výlučnej starostlivosti, ak chce matka zostať žiť na L., ale na otázku súdu, či by mal problém zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého v rozsahu, v akom matka navrhuje styk otca s dieťaťom, teda počas bežného pracovného roka otec odpovedal: „V podstate áno“.

9.1 Zákonným kritériom, ktoré musí súd rešpektovať v každom rozhodnutí týkajúcom sa maloletého dieťaťa podľa jedného zo základných princípov vyjadreného v článku 4 Civilného mimosporového poriadku a v článku 5 zákona o rodine je záujem maloletého dieťaťa. Tento pojem však v platnej právnej úprave definovaný nie je a nemôže byť z dôvodu, že najlepší záujem dieťaťa musí skúmať súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Odvolací súd rešpektuje právo maloletého na rodičovskú výchovu a starostlivosť i práva oboch rodičov na starostlivosť a výchovu o svoje dieťa zakotvené nielen v zákone o rodine, ale aj v medzinárodných dokumentoch, hlavne Dohovore o právach dieťaťa (uverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky ako Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 104/1991 Zb.) platného na území Slovenskej republiky, v ktorom je zdôrazňované právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov a udržiavanie pravidelných osobných kontaktov s oboma rodičmi (iba že by to bolo v rozpore so záujmom dieťaťa). Dohovor o právach dieťaťa však priznáva maloletému vlastné základné práva a slobody, pri výkone ktorých rodičia usmerňujú dieťa (článok 14), ale musí byť rešpektovaný aj názor dieťaťa, ak je schopný svoje názory formulovať (článok 12). Súd prvej inštancie postupoval v súlade s Civilným mimosporovým poriadkom, zákonom o rodine a Dohovorom o právach dieťaťa, keď zisťoval všetky rozhodujúce okolnosti pre posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa, pozornosť venoval nielen názorom rodičov, ale vypočul aj maloleté dieťa,

výpoveď ktorého vyhodnotil v súlade s jeho vekom a rozumovou vyspelosťou v otázke, kde a akým spôsobom chce žiť, keď nevyhovel návrhu matky na udelenie súhlasu na vycestovanie v celom rozsahu, ale vzhľadom aj na vek dieťaťa, ktoré v súčasnosti vo veku 7 rokov nevie domyslieť dôsledky svojho rozhodnutia žiť v cudzine, obmedzil súhlas na vycestovanie maloletého do zahraničia do 31.07.2023, kedy bude aj dieťa zrelšie a pri pravidelných návštevách Slovenskej republiky a domácnosti otca, ako aj na základe poskytnutého vzdelania vedieť rozumnejšie popísať dôvody, pre ktoré volí ten ktorý spôsob života než že ide o „splnený sen“. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj Európskeho súdu pre ľudské práva nemôže byť názor maloletého nekriticky prevzatý bez starostlivého a komplexného posúdenia všetkých skutočností majúcich vplyv na najlepší záujem maloletého (sp. zn. 5Cdo/492/2015, 5Cdo/138/2021, rozsudok ESLP vo veci C proti Fínsku z 9. mája 2006 č. 18249/02), nie je však možné ho ignorovať, ak je dieťa schopné svoj názor vyjadriť.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 5Cdo/168/2021 z 24. februára 2022 poukázal na judikatúru ESLP, v zmysle ktorej je najlepší záujem dieťaťa definovaný cez perspektívu osobnostného rozvoja dieťaťa a závisí od rôznorodých individuálnych okolností, veku dieťaťa, jeho stupňa vyspelosti, prítomnosti alebo absencie rodičov, faktorov jeho prostredia a skúsenosti. Vyslovil tiež názor, že potreba rovnocennej starostlivosti rodičov o dieťa je nespochybniteľná, avšak samotné rozhodnutie súdu namiesto rodiča o udelení súhlasu s dočasným vysťahovaním do cudziny rovnocennú starostlivosť oboch rodičov nespochybňuje. Rovnocenná starostlivosť neznamena, že by obaja rodičia mali osobnú starostlivosť dieťaťa vykonávať v rovnakom rozsahu. To by znamenalo spochybnenie zverenia dieťaťa do inej starostlivosti ako striedavej. Rovnocenná starostlivosť znamená, že rodičia sú si vo vzťahu k dieťaťu rovní a obaja majú rovnaké práva rozhodovať o jeho výchovných potrebách, rozhodnutie žiadneho z nich nie je uprednostnené a obaja rodičia majú vo vzťahu k dieťaťu rovnaké postavenie. Ak by aj došlo k zmenšeniu numerického počtu dní, kedy je maloletý v starostlivosti jedného rodiča oproti druhému, neznamená to porušenie práva maloletého na rovnocennú starostlivosť rodičov a zdôraznil, že udržanie a rozvíjanie vzájomných vzťahov je v prvom rade náročnou úlohou samotných rodičov, preto ak má rodič o takýto rozvoj záujem, je jeho povinnosťou na rozvíjanie vzťahov dbať a robiť pre to všetko. Dovolací súd bez ďalšieho nevidel premiestnenie maloletého do cudziny ako zásadný problém z hľadiska udržania a rozvíjania citových väzieb maloletého s rodičom, s ktorým do cudziny necestuje. Vo veci posudzovanej najvyšším súdom pod sp. zn. 5Cdo/168/2021 vytkol dovolací súd krajskému súdu, že v záujme zachovania stabilného rodinného, výchovného a sociálneho prostredia a plnohodnotného vzťahu s otcom odmietol záujem maloletého v možnosti navštevovať cudzojazyčnú medzinárodnú školu, cestovať a spoznávať nových ľudí a upozornil, že pri hodnotení a vymedzení najlepšieho záujmu dieťaťa sa žiada zamerať v prvom rade na dieťa samotné, jeho záujmy a nie na záujmy rodiča. V prvom rade je potrebné sledovať osobnostný rozvoj maloletého, ktorému by pobyt v zahraničí vrátane nástupu na medzinárodnú školu mohol otvoriť viacero možností do jeho ďalšieho života.

11. Právne posúdenie veci podriadil súd prvej inštancie správne pod ustanovenie § 35 zákona o rodine, keď zákon o rodine vysťahovanie maloletého dieťaťa do cudziny a prípravu na budúce povolanie výslovne označuje za podstatné veci, o ktorých sa musia rodičia dohodnúť a v prípade ich nedohody môže na návrh niektorého z rodičov rozhodnúť o tejto veci súd. Súdom prvej inštancie prijal podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie súladné so záujmom maloletého dieťaťa, o ktorého sa matka od jeho dvoch rokov osobne stará, za aktívnej pomoci (ako sám otec seba hodnotí) otca, ktorému nebráni v styku s dieťaťom, naopak aj za cenu úhrady všetkých nákladov spojených s osobným stykom otca s maloletým, tento styk realizuje. Je prirodzené, že maloletý, ak prevažnú časť svojho života trávi s matkou, je na ňu citovo naviazaný a chce žiť tam, kde žije jeho matka a blízky mu je spôsob života, ktorý s ňou prežíva. Obavy otca zo straty väzby s maloletým synom považuje odvolací súd za prehnané a na tento čas neodôvodnené, keď bolo v konaní preukázané, že o udržanie vzťahov medzi otcom a synom sa matka všemožne snaží a úlohu otca v živote maloletého nepopiera. Pri široko upravenom styku otca s maloletým nielen na osobný kontakt, ale aj kontakt prostredníctvom diaľkovej komunikácie a možnosť maloletého telefonovať s otcom kedykoľvek, nepovažuje ani odvolací súd vzdialenosť bydliska otca a dieťaťa za rozhodujúcu skutočnosť, ktorá by mala brániť udeleniu súhlasu na vycestovanie maloletého do cudziny. Takou skutočnosťou nemôže byť ani prípadná hrozba teroristických útokov, ktorá nie je obmedzená len na teritórium, ktoré vybrala matka za svoje bydlisko, k takému útoku môže dôjsť kdekoľvek vo svete. Zo spisu vyplýva, že otec bol s maloletým na dovolenke v Turecku, kde k takýmto útokom taktiež došlo. Za významnú skutočnosť existujúcu v čase rozhodovania odvolacieho súdu, ktorá môže ovplyvniť rozhodnutie rodiča žiť na území Slovenskej republiky, či v inej krajine považuje odvolací súd aj aktívny vojenský konflikt prebiehajúci v krajine bezprostredne susediacej so Slovenskou

republikou. Z matkou doložených listín vyplýva, že škola, ktorú maloletý bude na L. navštevovať, je medzinárodne uznávanou vzdelávacou inštitúciou, ktorá môže výrazne ovplyvniť budúcnosť maloletého nielen poskytnutým rozsahom vzdelania, ale aj z hľadiska jazykového vybavenia, ktoré ak sa praktizuje v každodennom živote je podstatne iné, ako získané v jazykovej škole. Maloletý nevníma prostredie, do ktorého ho matka priviedla ako zaťažujúce, naopak cíti sa tam šťastný a spokojný, čo nie je možné prehliadnuť. Súhrn týchto okolností a skutočností odôvodňuje záver, že vycestovanie maloletého na určitú dobu do cudziny je v jeho najlepšom záujme. Súd prvej inštancie správne posúdil návrh matky na udelenie súhlasu na vycestovanie maloletého do cudziny a plnením povinnej školskej dochádzky v cudzine.

12. Aby bola dohoda rodičov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu vykonateľná, musí byť podľa § 24 ods. 3 zákona o rodine schválená súdom. Dohoda rodičov o plnení povinnej školskej dochádzky maloletým v L. L. na území Slovenskej republiky podľa zistenia odvolacieho súdu súdom schválená nebola. Súd prvej inštancie nepochybil, ak v V. a VI. výroku výslovne uviedol, že okrem rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18P/1/2017 v časti týkajúcej sa úpravy styku otca s maloletým dieťaťom dochádza v dôsledku jeho rozhodnutia aj k zmene rodičovskej dohody uzavretej rodičmi maloletého L. dňa 05.10.2020 v časti určenia základnej školy maloletého dieťaťa, keď takto bude napevno postavené, či uzavretá dohoda rodičov zaväzuje alebo sa pri výbere školy bude riadiť rozhodnutím súdu vo veci sp. zn. 10P/50/2021. Okresný súd správne vyhodnotil zmenu pomerov, ktorá nastala od uzavretia rodičovskej dohody 05.10.2020 spočívajúcu v prijatí maloletého na súkromnú základnú školu na L., v ktorej napreduje a vzdelanie na tejto úrovni mu bude na prospech.

13. Vzhľadom na zmenu pomerov, ktorá nastala od ostatného rozhodnutia o styku otca s maloletým v konaní sp. zn. 18P/1/2017 u Okresného súdu Zvolen správne súd prvej inštancie rozhodol aj o úprave styku otca s maloletým, ktorý má zabezpečiť právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov a právo rodiča na starostlivosť a výchovu svojho dieťaťa. Osobitné výhrady k termínom styku určeného súdom prvej inštancie účastníkmi konania prednesené neboli. Porovnaním výroku III. napadnutého rozsudku s návrhom matky na úpravu styku je evidentné, že súd prvej inštancie kopíroval návrh matky aj s chybami, ktorá keď navrhovala úpravu styku v určitých obdobiach na každý rok, k niektorým dátumom priradila aj rok 2022, hoci rozhodnutie súdu podľa jej návrhu o úprave styku nemalo byť obmedzené len do konca roku 2022. Súd prvej inštancie sa dopustil rovnakej chyby, keď čas určený na styk otca s maloletým každý rok pri niektorých dátumoch označil aj rokom 2022. Správne mal znieť jeho výrok III. tak, že otec maloletého je oprávnený sa s maloletým L. Y., nar. XX.XX.XXXX stýkať osobne každý nepárny rok od 15.12. od 09.00 hod. do 06.01. nasledujúceho roka do 18.00 hod. a každý páry rok od 10.12. od 09.00 hod. do 17.12. do 18.00 hod., každý rok od 26.02. od 09.00 hod. do 12.03. do 18.00 hod., každý rok od 01.05. od 09.00 hod. do 14.05. do 18.00 hod., každý rok od 28.06. od 09.00 hod. do 31.07. do 18.00 hod., každý rok od 18.10. od 09.00 hod. do 30.10. do 18.00 hod., a to všetko stredo európskeho času (CET) a v tomto smere bude jeho povinnosťou (ako už bolo uvedené v bode 7) vydať podľa § 224 C. s. p. opravné uznesenie o oprave zrejme nesprávnosti a toto opravné uznesenie doručiť účastníkom konania.

14. Rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje výrok o trovách konania z dôvodu, že podľa § 57 C. m. p. o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh a návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania žiaden z účastníkov nepodal.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).